

# KÉRELEM TANFOLYAMI PEDAGÓGUS-TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAM ALAPÍTÁSI ENGEDÉLYÉNEK KIADÁSÁHOZ

☐ Lejáró/lejárt engedélyű program ismételt akkreditálása

## 1. A PROGRAM ALAPÍTÓJÁNAK ADATAI

### 1.1. A továbbképzési program alapítója

ELTE Természettudományi Kar

### 1.2. A programalapító címe

Irányítószám: 

1	1	1	7
---	---	---	---

 Helység: Budapest

Utca, házszám: Pázmány P. s. 1/A

Telefon: +36 1 3722545

Fax: +36 1 3722505

E-mail cím: dekan@ttk.elte.hu

### 1.3. A programalapító besorolása

- ☒ Felsőoktatási intézmény
- ☐ Főiskola
  - ☒ Egyetem
- ☐ Köznevelési intézmény
- ☐ Óvoda
  - ☐ Általános iskola
  - ☐ Szakiskola
  - ☐ Középiskola
  - ☐ Alapfokú művészetoktatási intézmény
  - ☐ Gyógypedagógiai intézmény
  - ☐ Konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény
  - ☐ Pedagógiai szakszolgálat intézménye
  - ☐ Pedagógiai-szakmai szolgáltató intézmény
  - ☐ Többcélú köznevelési intézmény
- ☐ Gazdasági társaság
- ☐ Nonprofit szervezet (egyesület, alapítvány stb.)
- ☐ Egyház, egyházi intézmény
- ☐ Magánszemély

☐ Egyéb:

**1.4. A továbbképzési program egyeztetésére kijelölt személy neve**

**Titulus** dr.  
**Vezetéknév** Makádi  
**Keresztnév** Mariann

Címe

Irányítószám: 

1	1	1	7
---	---	---	---

 Helység: Budapest

Utca, házszám: Pázmány P. sétány 1/C

Telefon: +36 1 372-2500/1896 Fax:

E-mail cím: koborc2@gmail.com

**1.5. Az eljárási díj befizetésének módja**

(A befizetési bizonylat másolatát meg kell küldeni az Oktatási Hivatalnak!)

- ☐ készpénz-átutalási megbízás (csekk)  
☒ banki átutalás

**1.6. A továbbképzés akkreditációja alapjául szolgáló teljes óraszám:**

		3	0
--	--	---	---

**2. A TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAMRA VONATKOZÓ ADATOK**

**2.1. A továbbképzési program megnevezése**

**Földrajz – csak másként. Földrajztanári továbbképzés**

**2.2. A továbbképzés célja**

A 30 órás továbbképzési program alapcélja, hogy a földrajztanárok eredményesebben és a tanulók által is vonzó és elsajátítható megközelítésben tanítsák a földrajzot, ugyanakkor lépést tartsanak a földtudományok és a pedagógiatudományok fejlődésével, a tantervi változásokkal.

További célja:

- a földtudományi (természetföldrajzi és társadalmi-gazdasági) szemléleti váltás támogatása, a földrajzi tananyaggal összefüggő tartalmi kérdések tisztázása, nézőpontjának, szemléletének megvilágítása, valamint az elsajátításával kapcsolatos módszertani megoldások és lehetőségek feltárása;
- a szakmódszertani szemléleti váltás elősegítése, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajztanítás- és tanulás-felfogás érzékeltetése;
- azoknak a forrásoknak, elérhető szakanyagoknak és eszközöknek a megismerése, amelyek a földrajz tanítása során felhasználhatók a tevékenykedtető tanulás lehetőségeinek megteremtésére, és segítségükkel a tanárok maguk fejleszthetik tanári kompetenciáikat.

**2.3. Azoknak a munkaköröknek a megnevezése, amelyekben foglalkoztatottak számára javasolják a részvételt**

**Munkakörök szerint:**

- ☐ Óvodapedagógus
- ☐ Tanító
- ☒ Tanár
- ☐ Gyógypedagógus
- ☐ Konduktor
- ☐ Logopédus
- ☒ Kollégiumi nevelő
- ☐ Pszichológus
- ☐ Szociálpedagógus
- ☐ Könyvtáros tanár (tanító)
- ☐ Szakoktató, gyakorlati oktató
- ☐ Fejlesztő pedagógus
- ☐ Más:

**Megbízások, funkciók, beosztások szerint:**

- ☐ Intézményvezető
- ☐ Intézményvezető-helyettes
- ☐ Diákönkormányzatot segítő pedagógus
- ☐ Gyermekvédelmi felelős
- ☒ Munkaközösség vezető
- ☒ Osztályfőnök
- ☐ Rendszergazda
- ☐ Szabadidő-szervező
- ☒ Gyakorlóiskolai vezető tanár, óvodai szakvezető
- ☐ Más: nem jellemző

**2.4. A továbbképzés célcsoportja**

Általános és középiskolai földrajztanárok

**2.5. A jelentkezés feltételei**

- Végzettség: ☒ egyetem és/vagy ☒ főiskola
- Szak: földrajztanár
- Szakképzettség: általános iskolai és/vagy középiskolai földrajz szakos tanár
- Megelőző szakmai gyakorlat: ☒ nem szükséges  
☐ szükséges, éspedig:
- Egyéb jelentkezési feltételek: ☒ nincs  
☐ van, éspedig:

**2.6. A továbbképzés összóraszám (Ezt az óraszámot kell a tanúsítványnak igazolnia.):**

		3	0
--	--	---	---

**2.7. A továbbképzés végére teljesítendő tartalmi követelmények**

- El kell érni, hogy a résztvevőkben meginduljon a tanulói tevékenységeken alapuló tudásszerzés menedzselésére irányuló szakmetodikai szemléletváltás.
- A résztvevők ismerjék meg a korszerű szaktudományos és a szak módszertani elméleteket és

azok gyakorlatba való átültetésének lehetőségeit, feltételeit.

– Képessé kell válniuk arra, hogy a tanfolyamon tanultakat, valamint saját korábbi pedagógiai tapasztalataikat ötvözve olyan földtudományi tartalmú foglalkozástervet állítsanak össze, amely motiváló az adott életkorú tanulók számára, valamint a természet- és társadalomtudományos gondolkodásukat, fenntarthatósági szemléletüket és szociális kompetenciájukat egyaránt eredményesen fejlesztő tevékenységeket is tartalmaz.

## **2.8. A továbbképzésen elsajátítottak záró ellenőrzési módjának megnevezése, leírása, valamint az értékelés szempontjainak meghatározása**

### **2.8.1. Írásbeli vizsga**

A résztvevők a tanfolyam végén írásbeli vizsgát tesznek, aminek eredményes teljesítése a tanúsítvány kiállításának feltétele.

- A vizsga módja: egyéni feladatlap-kitöltés online felületen (online-kerdoiv.com).
- A vizsgafeladatok összeállítója: a tanfolyamfelelős által megbízott személy.
- A vizsgafeladatok típusa: zárt és nyílt végű tesztfeladatok.
- A vizsga anyaga: a tanfolyamon elhangzott szaktudományi és szakmethodikai ismeretekkel kapcsolatos feladatalkotó, feladatmegoldó és szituációs feladatok.
- A vizsga időpontja: az utolsó képzési napon 20.00 órától a követő nap 24.00 óráig.
- A vizsgaeredmények értékelése: a vizsgafeladatok kiértékelését követően az eredményről írásbeli értesítést (e-mail) kapnak a résztvevők.
- A tesztek értékelését a tanfolyam felelőse (vagy az általa megbízott személy) végzi.

### **2.8.2. Foglalkozásterv készítése**

A résztvevők a tanfolyam végén készítének (és feltöltenek a tanfolyam indítója / szervezője által meghatározott terjedelemben, módon, határidőig és minőségben) egy foglalkozástervet, amiben alkalmazzak az újonnan szerzett szaktudományi és szakmethodszertani tudást.

*Az értékelés szempontjai*

1. A megjelölt céloknak összhangban kell lenniük az érvényes tantervi követelményekkel.
2. A tartalmi és a készségfejlesztési céloknak, illetve a hozzájuk illesztett módszereknek, eszközöknek egymással összhangban kell állniuk.
3. A földrajzi szaktudományi tartalom kifogástalansága.
4. Tartalmi és szakmethodszertani szempontból bizonyítaniuk kell, hogy készítőjük képes alkalmazni a továbbképzési tanfolyam során elsajátított ismereteket, illetve fejlesztett kompetenciákat.
5. A tartalmi elemek felhasználásának meg kell felelniük a szerzői jogi követelményeknek, azaz a külső forrásból vagy a szerző saját korábbi munkáiból származó tartalmaknak megfelelő hivatkozásokkal kell rendelkezniük.

*Formai szempontok:*

a dolgozat szerkezete, stílusa, a szaknyelv használata, külalak, irodalomjegyzék.

### **2.8.3. A vizsga- és a beadott feladat teljesítményének minősítése:**

háromfokozatú (nem felelt meg, megfelelt, kiválóan megfelelt).

A tanfolyami egyéni eredmények értékelése: a vizsgafeladatok kiértékelését követően az összesített eredményről írásbeli értesítést (e-mail) kapnak a résztvevők.

## 2.9. A továbbképzés tartalmi területek szerinti besorolása

### Köznevelés-irányítás

- ☐ Tanügyigazgatás
- ☐ Diákönkormányzat, diákjog
- ☐ Gyermek- és ifjúságvédelem
- ☐ Intézményvezetői felkészítés

### Intézményi nevelés-oktatás

- ☐ Óvodai nevelés
- Szakrendszerű oktatás
- ☒ Alapfokú tantárgyi oktatás: földrajz
- ☒ Középfokú tantárgyi oktatás: földrajz
- ☐ Nem szakrendszerű oktatás
- ☐ Művészeti nevelés
- ☐ Kollégiumi nevelés
- ☐ Pályaorientáció
- ☐ Szabadidő-kultúra
- ☐ Egészségnevelés, mentálhigiéné
- ☐ Környezeti nevelés

### Szervezet- és minőségfejlesztés

- ☐ Minőségbiztosítás
- ☐ Tanterv-, tananyagfejlesztés
- ☐ Szakértő-, mentorfelkészítés

### Mérés-értékelés

- ☐ Intézményértékelés
- ☐ Tanulói értékelés

### ☐ Nemzeti és etnikai kisebbségi nevelés-oktatás:

- |   |   |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> Gyógypedagógia, fejlesztőpedagógia | <input type="checkbox"/> Számítástechnika, informatika      |
| <input type="checkbox"/> Tanítás-tanulás                    | <input type="checkbox"/> Szakképzés                         |
| <input type="checkbox"/> Tehetséggondozás                   | <input type="checkbox"/> Köznevelés-fejlesztési támogatások |
| <input type="checkbox"/> Esélyegyenlőség                    | <input type="checkbox"/> Egyéb: (lásd. Alább részletezve)   |

## 2.10. Intézménytípus megjelölése, amelyben dolgozó pedagógusok számára ajánlott a továbbképzés

- ☐ Óvoda

- ☒ Általános iskola
- ☒ Szakiskola
- ☒ Gimnázium
- ☒ Szakközépiskola
- ☐ Alapfokú művészetoktatási intézmény
- ☐ Kollégium
- ☐ Egyéb:

**Ezen belül mely évfolyamokon tanító pedagógusok számára ajánlott a továbbképzés?**

- ☒ 7–12. évfolyam

**2.11. A továbbképzés kötődik-e meghatározott kerettantervhez vagy helyi tantervhez, illetve valláshoz vagy világnézethez?**

**A továbbképzés kötődik-e meghatározott kerettantervhez vagy helyi tantervhez?**

- ☒ nem jellemző
- ☐ igen, és pedig:

**A továbbképzés ismeretanyaga kötődik-e valamely valláshoz, világnézethez?**

- ☒ nem jellemző
- ☐ igen, és pedig:

**2.12. A továbbképzés során indítható csoport létszáma**

- A csoportlétszám minimuma: 10 fő
- A csoportlétszám maximuma: 24 fő  
(A maximum felett csoportbontásra van szükség!)

**2.13. A tanúsítvány kiadója**

- ☒ Az alapító
- ☐ Az indító (szervező)
- ☐ Az alapító és az indító (szervező) közösen

**Egyéb, a tanúsítvány kiadására vonatkozó formai követelmények**

Az ELTE TTK állítja ki. A tanúsítványban meg kell nevezni a meghirdetett továbbképzés címét, helyét és pontos idejét, valamint tartalmaznia kell a tanúsítvány kiállításának dátumát.

#### **2.14. A szakvizsgába történő beszámítás lehetősége**

30 órás szak módszertani modulként beszámítható az ELTE pedagógus-szakvizsgás képzésébe.

### **3. A TOVÁBBKÉPZÉS TARTALMÁRA VONATKOZÓ RÉSZLETES INFORMÁCIÓK**

#### **3.1. A továbbképzés részletes tematikája (3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.1.4.)**

##### **3.1.1. A program részletes leírása**

1. oszlop A továbbképzés tematikai egységeinek megnevezése; a tematikai egységek, résztémák, altémák megnevezése; a legkisebb tematikai egység tömör tartalmi kifejtése	2. oszlop A megfelelő tematikai egységekhez tartozó módszerek, munkaformák és tevékenységek megnevezése és tömör jellemzése	3. oszlop Az ismerethordozók, tananyagok segédeszközök, taneszközök, egyéb a tanításhoz szükséges tárgyi eszközök megnevezése és a tartalomra is utaló jellemzése a tematikai egységekhez tartozó munkaformáinként	Az ellenőrzés – értékelés tematikai egységeként (ahol erre szükség van)		A tematikai egységenkénti foglalkozások és a munkaformák óráinak száma	
			4. oszlop Az ellenőrzés módjának rövid ismertetése	5. oszlop Az értékelés szempontjainak megnevezése	6. oszlop Elmélet	7. oszlop Gyakorlat
<b>1. Bevezetés</b>					<b>1</b>	<b>0</b>
A továbbképzés célja, felépítése, a fejlesztendő kompetenciák és képzési tartalmak, követelmények.	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, megbeszélés <u>Munkaformák:</u> frontális és egyéni munkaforma	Számítógép, projektor, tanfolyami tematika, mintafájlok (foglalkozástervek, feladatlapok)	Nem szükséges	Nem szükséges	1	0
<b>2. Változó természetföldrajzi környezet</b>					<b>3</b>	<b>1</b>
<b>2.1. Az éghajlatváltozás földrajzi összefüggései</b> Napjaink éghajlatváltozásainak lehetséges indokai: természetes külső tényezők, antropogén hatások; elméletek, viták. Az éghajlatváltozás megnyilvánulásai. Szélsőséges éghajlati jelenségek és gyakoriságuk növekedése. Forгатatókönyvek az éghajlat-változásra. A felmelegedés mérséklése érdekében tett nemzetközi tárgyalások, stratégiák, egyezmények és azok korlátai. A CO <sub>2</sub> -kibocsátás csökkentésére irányuló erőfeszítések és ellenérdekeltségek. Az ózonréteg vékonyodása okozta kihívás kezelése.	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, adatsor- és diagram-elemzés, véleményütköztetés, vita, konzultáció (szakmetodikai) <u>Munkaformák:</u> frontális, pármunka	Számítógép, projektor, prezentáció, internet, adatsorok, diagramok, videófelvevételek, kerettantervek	Nem szükséges	Nem szükséges	2	0,5
<b>2.2. A Kárpát-medence vízgazdálkodása</b> Szélsőséges vízjárási jelenségek. A rekord- és a villámárvizek gyakorisága növekedésének okai és az ellenük való védekezés lehetőségei. A belvizek elhárításának és megtartásának lehetőségei. A gazdaság vízigényének változásai. A szabályozási rendszer változásainak hatása a vízkivételre. Magyarország és szomszédai: együtt vagy külön a vízgazdálkodásban?	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, térkép-, kép- és adatsor-elemzés, konzultáció (szakmetodikai) <u>Munkaformák:</u> frontális és pármunka	Számítógép, projektor, prezentáció, adatsorok, tematikus vízrajzi térképek, filmfelvételek, kerettantervek	Nem szükséges	Nem szükséges	1	0,5
<b>3. Változó gazdasági környezet</b>					<b>6</b>	<b>2</b>



<b>3.1. Magyarország gazdasága</b> Mindenható állam vagy mindenható piac? – a gazdaságfejlesztés dilemmái. A pénzügyi és a gazdasági rendszerek összefüggései, erőviszonyai. Az „ortodox” és „unortodox” gazdaságfejlesztési elképzelések. A húzóágazatok (autóipar, gyógyszeripar, „turistaipar”, „tudásipar”) szerepe, jövőbeli lehetőségei, korlátai. Magyarország gazdaságának kapcsolódása az EU, a keleti és a világpiachoz.	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, esetelemzés, konzultáció (szakmódszertani) <u>Munkaformák:</u> frontális, csoportmunka	Számítógép, projektor, prezentáció, esettanulmányok, kerettantervek	Nem szükséges	Nem szükséges	2,5	0,5
<b>3.2. Az európai uniós politika gazdasági és regionális következményei</b> Súlyponti változások az Európai Unió szakpolitikai kérdéseiben. Közös politikák és közösségi politikák. Elosztó, újraelosztó és szabályozási típusú politikák. A pénzügyi változások előnyei és hátrányai Magyarország szemszögéből. A regionális politika célja és intézményrendszere. A regionális politika eszközrendszerei a gazdasági növekedés és az életminőség javulásának elősegítésére. Magyarország lehetőségei a regionális politika nyújtotta eszközök és előnyök kiaknázására.	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, ábra- és forráselemzés, konzultáció (szakmódszertani) <u>Munkaformák:</u> frontális munka	Számítógép, projektor, prezentáció, ábrák, források, kerettantervek	Nem szükséges	Nem szükséges	1,5	0,5
<b>3.3. A fenntarthatóság földrajza</b> A fenntarthatóság fogalmi értelmezése. A fenntarthatóság elvi alapjai. Önfenntartó rendszerek. Globális kihívások. Egyes konkrét várható veszélyek, illetve azok elkerülési lehetőségeinek földrajzi elemzése. A fogyasztói társadalom veszélyei; a fenntarthatósághoz való hozzájárulás egyéni stratégiai lehetőségei földrajzi nézőpontból.	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, esetelemzés, vita <u>Munkaformák:</u> frontális, csoportmunka	Számítógép, projektor, prezentáció, kerettantervek, eseteleírások	Nem szükséges	Nem szükséges	1	0,5
<b>3.4. Érték- és eredetvédelem</b> Az érték- és az értékvédelem értelmezései, fontossága és jelentősége. A magyarországi értékvédelem törvényi háttere. Értéktípusok. A többszintű Magyar Értéktár, a kialakításához vezető folyamat és az arra irányuló rendelet. A hungarikum fogalma, törvényi szabályozása. A hungarikummá válás szabályozása. Eredetvédelem az Európai Unióban, előnyei és hátrányai az országok gazdasági életére.	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, dokumentum- és jogszabáylelemzés, konzultáció (szakmódszertani) <u>Munkaformák:</u> frontális, pármunka	Számítógép, projektor, prezentáció, jogszabályok, dokumentumok, kerettantervek	Nem szükséges	Nem szükséges	1	0,5
<b>4. Szemléleti és tartalmi változások a földrajz szakmódszertanban</b>					<b>3</b>	<b>2</b>

<p><b>4.1. A más tantárgyakból szerzett tudásra épülő földrajztanítás</b></p> <p>A tantárgyi koncentráció kulcselemei abban a megközelítésben, hogy az egyes földrajzi témakörök feldolgozása idején az egyes tantárgyakból melyek, milyen mélységben és megközelítésben ismertek, és mi az a tudás, amit a földrajznak kell pótolnia vagy megtámogatnia az 5–6., a 7–8. és a 9–10. évfolyamon.</p> <p>Előzetes fizikai tudás: csillagászati földrajz, kéregföldrajz, légkör. Előzetes matematikai tudás: térképészet, helymeghatározás, számítási feladatok. Előzetes kémiai tudás: ásványok, kőzetek, talajföldrajz, gyártástechnológiák. Előzetes biológiai tudás: földrajzi övezetesség. Elvárható történelmi tudás: regionális földrajz, általános társadalom- és gazdaságföldrajz.</p>	<p><u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, dokumentumelemzés (kerettantervek), konzultáció (ütközési vagy hiányossági problémák). <u>Munkaformák:</u> frontális, csoportmunka</p>	<p>Számítógép, projektor, prezentáció, internet, tabletek, tantervek</p>	<p>Csoportos reflexió</p>	<p>Problémaérzékenység, rugalmasság</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
<p><b>4.2. Régi és új fogalmak, értelemezések a földrajzórán</b></p> <p>A geológiai és a földrajzi erők újraértelmezése, kapcsolatrendszere. A kontinensfejlődés folyamatának és a nagyszereketi egységek kialakulásának modellezése.</p> <p>A dinamikus időjárás- és éghajlatértelmezés.</p> <p>A földrajzi övezetességi rendszer alapmodellje.</p> <p>A gazdasági szektorok, az új gazdasági ágak helye a világ-gazdasági rendszerben.</p> <p>Társadalmi konfliktusok, a migráció és a globalizáció összefüggései.</p>	<p><u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, videofilm-elemzés, modellezés, modellelemzés, konzultáció (szakmódszertani) <u>Munkaformák:</u> frontális, kooperatív munka</p>	<p>Számítógép, projektor, animált prezentáció, szemléltető statikus és mozgatható, illetve digitális modellek, animációk, rendszerező táblák</p>	<p>Csoportos reflexió</p>	<p>Konstruktivitás az új szemléletű megközelítésben</p>	<p>2</p>	<p>1</p>
<p><b>5. A földrajzi tudásszerzés új módszerei</b></p>					<p>3</p>	<p>4</p>
<p><b>5.1. Tevékenységközpontú földrajztanulás</b></p> <p>A felfedeztető földrajztanulás.</p> <p>A földrajz tanítása-tanulása problémaalapú, a kutatásalapú és a dizájnalapú tanulásszervezéssel.</p> <p>A projekttanulás.</p>	<p><u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, óraelemzés, dokumentumelemzés (tanterv, óraterv), animáció-értelmezés és értékelés <u>Munkaformák:</u> frontális, kooperatív, egyéni munka</p>	<p>Számítógép, projektor, animált prezentáció, tanítási tervek, kerettantervek, animációk, tankönyvek, projekttervek</p>	<p>Csoportos és egyéni reflexió</p>	<p>Fogékonyság a metodikai újszerűségekre</p>	<p>2</p>	<p>2</p>

<b>5.2. Prezentációs technikák a földrajztanulásban</b> A prezentálás metodikai értelmezése. A tanári és a tanulói prezentációval szembeni módszertani követelmények. A földrajztanulás-tanítás folyamatában alkalmazott digitális alapú prezentációs technikák (Google Drive, Prezi, Pesent.me, SlideShare, Pecha-kucha, Teach-Meet, StudentMee, online tárlatvezetés, info- és video-grafika).	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, technikai bemutató (prezentálás), prezentációs anyag értékelése <u>Munkaformák:</u> irányított csoportmunka	Számítógép, projektor, animált prezentáció, internet, tabletek, értékelési szempontsorok	Csoportos reflexió	Az értékelés szakszerűsége, pontossága	0,5	0,5
<b>5.3. Az újgenerációs taneszközökkel való földrajztanulás tanítása</b> Az újgenerációs földrajz taneszközökkel való tanulás metodikája, segítségnyújtás a kísérleti tankönyvek, munkafüzetek és digitális tananyagok (online felületek) megismerésében, felhasználási módszereinek elsajátításában. Variációk tananyagfeldolgozásra: szövegfeldolgozás, gondolatterképek használata, a rendszerszemlélet fokozatos építése, kooperatív tanulás, projekt módszer.	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, ötletbörze, workshop, konzultáció <u>Munkaformák:</u> frontális, csoportos és páros munka	Számítógép, projektor, prezentáció, internet, tabletek, flipchart, táblatollak	Csoportos és páros reflexió	A tanulási technikák metodikai kidolgozottsága	0,5	1,5
<b>6. A földrajzi tudás ellenőrzésének módszertana</b>					<b>2</b>	<b>1</b>
<b>6.1. A földrajzi tudást mérő feladatlapok összeállításának metodikája</b> A földrajzi tudás értelmezése és összetevői (az ismeret, a képesség és az alkalmazás jellegű földrajzi tudás). A mérés metodika alapjai. A földrajzi feladatlapok feladattípusainak metodikai problémái: új típusú képességmérő feladatok (rajzos, számítási, elemzési feladatok).	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, feladatelemzés, feladatkészítés, feladatlap összeállítása, konzultáció <u>Munkaformák:</u> frontális, kooperatív és egyéni munka	Számítógép, projektor, prezentáció, különböző típusú ismeret- és képességellenőrző írásbeli feladatok	Csoportos és egyéni reflexió	Az akotott feladatok és feladatsorok metodikai kidolgozottsága	1,5	0,5
<b>6.2. Felkészítés a földrajzi érettségi vizsgakövetelmények teljesítésére</b> A részletes érettségi vizsgakövetelmények változásainak indoklása és értelmezése. Szükséges változások a középszintű szóbeli vizsga tételeinek összeállításában. Várható változások a közép- és az emelt szintű írásbeli feladatlapok tartalmában.	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> interaktív előadás, dokumentum- és feladatsor-elemzés, érvelés és vitamódszer, konzultáció <u>Munkaformák:</u> frontális, differenciált kooperatív munka	Számítógép, projektor, prezentáció, érettségi követelmény-rendszer, érettségi feladatok és feladatsorok, minta tételek és tételsorok	Csoportos reflexió	A feladatértékelés szakszerűsége és pontossága, a vitakozási készség megalapozottsága	0,5	0,5
<b>7. A tanfolyam zárása és értékelése</b>					<b>1</b>	<b>1</b>

7.1. Szakmai tanulságok. A tanfolyam tanulási eredményei. A vizsgára és a vizsgamunkákra (foglalkozástervre és oktatási segédanyagaikra) vonatkozó elképzelések, kérdések.	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> megbeszélés, kooperatív tanulás <u>Munkaformák:</u> frontális és csoportos munka (az általános és a középiskolai tanárok külön, homogén csoportokban dolgoznak)	Számítógép, projektor, tanfolyami tematika és a felhasznált oktatási segédanyagok, papír, tollak	Egyéni és csoportos reflexió	A tanfolyam résztvevőinek egyéni tanulási eredményei	1	0,5
7.2. Minőségbiztosítási kérdőív kitöltése	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> kérdőív kitöltése <u>Munkaformák:</u> egyéni munka	Kérdőívek, papír, tollak	Utólagos szervezői és alapítói kiértékelés, reflexió	A továbbképzés eredményessége, a jobbítás lehetőségei	0	0,5
7.3. Vizsgadolgozat megírása	<u>Módszerek és tevékenységek:</u> online kérdőív kitöltése <u>Munkaformák:</u> egyéni munka	Számítógépek / tabletek, internet, online kérdőív	Utólagos szervezői és alapítói kiértékelés, reflexió	Hallgatói szempont: megoldási útmutató alapján Szervezői és alapítói szempont: a továbbképzés eredményessége, hatékonysága	0	0 (képzési időn kívül)

### 3.1.2. A továbbképzés teljesítésének formai követelményei

**Minimum részvétel a továbbképzésen:** a teljes óraszám 90 százaléka.

#### Egyéb formai követelmények

(Tematikai egységenkénti valamint a záró értékelésre vonatkozó alapítói formai elvárások, melyek a tanúsítvány kiadásának feltételeit képezik – ellenőrző feladatok elvégzése, munkaformákon való részvétel)

1. Az írásbeli vizsga megfelelő szintű teljesítése a tanfolyamot követő napon a megadott határidőig online felületen.

*Az értékelés szempontja:* javítási útmutató alapján pontozással.

*Maximálisan elérhető pontszám:* 70 pont.

*A teljesítés feltétele:* minimum 30 pont elérése (megfelelt).

*Az írásbeli vizsga minősítése:* kétfokozatú (megfelelt – nem felelt meg).

2. A tanfolyam tematikájának megfelelő földrajzi foglalkozásterv benyújtása a tanfolyam indítója (szervezője) által meghatározott terjedelemben, módon, határidőig (az utolsó foglalkozás előtt) és minőségben.

*Az értékelés szempontjai:*

- a megjelölt célok és a tantervi követelmények összhangja;
- a tartalmi és a készségfejlesztésre vonatkozó célok és a hozzájuk illesztett módszerek, eszközök egymással való összhangja;
- a földtudományi tartalom kifogástalansága;
- tartalmi és szak módszertani szempontból bizonyítsa, hogy készítője képes alkalmazni a továbbképzési tanfolyam során elsajátított ismereteket, illetve fejlesztett kompetenciákat;
- a tartalmi elemek felhasználásának megfelelősége a szerzői jogi követelményeknek, azaz a külső forrásból vagy a szerző saját korábbi munkáiból származó tartalmaknak megfelelő hivatkozása.

*Formai szempontok:* a foglalkozásterv szerkezete, stílusa, a szaknyelv használata.

*Maximálisan elérhető pontszám:* 30 pont.

*A teljesítés feltétele:* 10 pont.

*A projektterv minősítése:* kétfokozatú (megfelelt – nem felelt meg).

A tanfolyam elvégzéséről az ELTE TTK tanúsítványt állít ki.

*A tanúsítvány feltétele:* az írásbeli vizsga és a foglalkozásterv egyaránt legalább megfelelő minősítése. (Nem felelt meg: 0–39%, megfelelt: 40–80%, kiválóan megfelelt: 81–100%)

### 3.1.3. A résztvevők számára kötelező szakirodalom jegyzéke

(Felsorolás a pontos könyvészeti adatok és az elolvasandó oldalak számának megadásával.)

Szerző	Cím	Évszám	Helység	Kiadó	Elolvasandó oldalak száma (-tól –ig)
Makádi Mariann	Tanulási-tanítási technikák a földrajztanításban (egyetemi e-tankönyv) <a href="http://elte.prompt.hu/sites/default/files/tananyagok/TanulasiTanitasiTechnikakAFoldrajztanitasban/index.html">http://elte.prompt.hu/sites/default/files/tananyagok/TanulasiTanitasiTechnikakAFoldrajztanitasban/index.html</a>	2013	Budapest	ELTE TTK	43 (44–77., 103–111.)
Makádi Mariann	Tevékenykedtető módszerek a földrajztanításban (egyetemi e-tankönyv)	2015	Budapest	ELTE TTK	93 (91–156., 154–181.)

Szerző	Cím	Évszám	Helység	Kiadó	Elovasandó oldalak szá- ma (-tól –ig)
Makádi Mariann – Horváth Gergely	A földrajz és a természettudományok. In: Földrajzi Közlemé- nyek. 135. évf. 2.	2011	Budapest	Magyar Földrajzi Társaság	6 (179– 184.)
Farkas Bertalan Péter – Makádi Mariann	IKT eszközökkel támogatott prezentációs technikák alkalmazása a földrajztanításban I. In: A Földrajz Tanítása. 21. évf. 3.	2013	Szeged	Mozaik Kiadó	13 (3–16.)
Farkas Bertalan Péter – Makádi Mariann	IKT eszközökkel támogatott prezentációs technikák alkalmazása a földrajztanításban II. In: A Földrajz Tanítása. Mozaik Kiadó, Szeged, 22. évf. 1.	2014	Szeged	Mozaik Kiadó	16 (3–18.)
Ütőné Visi Judit	Mérés-értékelés a földrajztanításban	2011	Budapest	Educatio Hallgatói Információs Központ	33 (80– 112.)
Farkas György	Néhány gondolat a társadalomföldrajz oktatásáról. In: Földrajzi Közlemények. 135. évf. 4.	2011	Budapest	Magyar Földrajzi Társaság	6 (459– 464.)
Kende Tamás	Bevezetés az Európai Unió politikáiba	2015	Budapest	Wolters Kluwer Kiadó	válogatás
Bartholy Judit – Pongrácz Rita (szerk.)	Klimaváltozás	2013	Budapest	ELTE	27 (esettanul- mányok)
	Nemzeti alaptanterv – Földünk – környezetünk műveltségi terület	2012		EMMI	
	Kerettantervek – Földrajz	2012		EMMI	

#### Megjegyzések:

#### 3.1.4. A résztvevők számára ajánlott szakirodalom jegyzéke

(Felsorolás a pontos könyvészeti adatok megadásával.)

Szerző	Cím	Évszám	Helység	Kiadó
Radnóti Kata- lin (szerk.)	A természettudomány tanítása. Szak módszertani kézikönyv és tankönyv	2014	Szeged	Mozaik Kiadó
Andor László	Magyar gazdaság. 21. századi enciklopédia	2008	Budapest	Pannonica Kiadó
	Földtani értékek védelme.		Budapest	OKTF <a href="http://www.orszagoszoldhatosag.gov.hu">http://www.orszagoszoldhatosag.gov.hu</a>
	Magyar Értéktár – Hungarikumok gyűjte- ménye		Budapest	<a href="http://www.hungarikum.hu/">http://www.hungarikum.hu/</a>
Farsang Andrea	Földrajztanítás korszerűen	2011	Szeged	GeoLitera
Makádi Mariann	Földrajzi fogalomtár	2013	Budapest	ELTE TTK FFI

#### 3.2. A teljes program lebonyolításához szükséges személyi feltételek meghatározása (tantervi egységenként):

A program részletes leírásában feltüntetett tematikai egységek megnevezése	Előadók, trénerek, foglalkozás-vezetők					További közreműködők	
	Iskolai végzettsége	Szakképzettsége	Szakterülete	Gyakorlati tapasztalata	Továbbképzésbeli feladata	A további közreműködők képzettsége	A további közreműködők feladata
1. Bevezetés	Egyetem	Tudományos minősítéssel rendelkező egyetemi oktató	Földrajz szak módszertan	Egyetemi szak módszertan oktatási tapasztalat	Foglalkozás vezetése a tematika szerint	–	–
2.1. Az éghajlat-változás földrajzi összefüggései	Egyetem	Tudományos minősítéssel rendelkező egyetemi oktató	Meteorológia vagy természetföldrajz szakterület	Egyetemi oktatási, kutatási tapasztalat	Előadás tartása, foglalkozás vezetése a tematika szerint	Szaktudományos tartalom kezelése a közoktatás igényeinek megfelelően	Szaktudományos tartalom kezelése a közoktatás igényeinek megfelelően
2.2. A Kárpát-medence vízgazdálkodása	Egyetem	Egyetemi oktató vagy tudományos minősítéssel rendelkező hidrológus	Hidrológia vagy természetföldrajz szakterület	Egyetemi oktatási, kutatási tapasztalat	Előadás tartása, foglalkozás vezetése a tematika szerint	Szaktudományos tartalom kezelése a közoktatás igényeinek megfelelően	Szaktudományos tartalom kezelése a közoktatás igényeinek megfelelően
3. Változó gazdasági környezet	Egyetem	Tudományos minősítéssel rendelkező egyetemi oktató vagy kutató	Gazdasági földrajz	Egyetemi oktatási, kutatási tapasztalat	Előadás tartása, foglalkozás vezetése a tematika szerint	Szaktudományos tartalom kezelése a közoktatás igényeinek megfelelően	Szaktudományos tartalom kezelése a közoktatás igényeinek megfelelően
4. Szemléleti és tartalmi változások a földrajz szak módszertanban	Egyetem	Egyetemi vagy főiskolai oktató	Földrajz szak módszertan	Felsőoktatási szak módszertan oktatási, tapasztalat	Előadás tartása, foglalkozás vezetése a tematika szerint	–	–
5. A földrajzi tudásszerzés új módszerei	Egyetem	Egyetemi vagy főiskolai oktató	Földrajz szak módszertan	Felsőoktatási szak módszertani oktatási tapasztalat	Előadás tartása, foglalkozás vezetése a tematika szerint	–	–
6. A földrajzi tudás ellenőrzésének módszertana	Egyetem	Egyetemi vagy főiskolai oktató	Földrajz szak módszertan	Felsőoktatási szak módszertani oktatási tapasztalat	Előadás tartása, foglalkozás vezetése a tematika szerint	–	–
7. A tanfolyam zárása és értékelése (7.1. és 7.2. alprogram)	Egyetem	Tudományos minősítéssel rendelkező egyetemi oktató	Földrajz szak módszertan	Egyetemi szak módszertan oktatási tapasztalat	Szakmai és szak módszertani értékelés	–	–
7.3. Vizsgadolgozat	Egyetem	Tudományos minősítéssel rendelkező felsőoktatási oktató	Földrajz szak módszertan	Egyetemi szak módszertan oktatási tapasztalat	Dolgozat tartalmi értékelése	Informatikus	A minőségbiztosítási kérdőívek és vizsgadolgozatok statisztikai kiértékelése

### 3.3. A teljes program lebonyolításához szükséges általános tárgyi feltételek megnevezése (3.3.1., 3.3.2., 3.3.3., 3.3.4., 3.3.5., 3.3.6.)

#### 3.3.1. Az infrastrukturális alapfeltételek és információhordozók jellemzése

Legalább 25 fős, csoportmunkára alkalmas, mozgatható padokkal ellátott, számítógéppel összekötött projektorral, valamint működő WIFI-vel rendelkező tanterem, videofilmek tárolására is elegendő memóriakapacitással rendelkező külső meghajtó.

### 3.3.2. Az informatikai alapfeltételek jellemzése

(Számítástechnikai hardverek és szoftverek jellemzése és darabszáma)

Számítógép, projektor, működő WIFI, irodai szoftvercsomag, többféle webböngésző, JAVA, Flash, demonstrációs célú okostelefon és a csoportmunkához legalább csoportonként egy tablet.

### 3.3.3. A továbbképzés helyszínének jellemzői, alapfelszereltsége

A 3.1.1. táblázatban feltüntetett tevékenységek megvalósítására alkalmas, a résztvevők létszámának megfelelő befogadóképességű tanterem, mozgatható padokkal és székekkel. Számítógéppel összekötött projektor és tabletek (résztvevőpáronként).

### 3.3.4. Azoknak az eszközöknek, segédanyagoknak és tananyagoknak a megnevezése, amelyeket az alapító biztosít az indító (szervező) és a résztvevő számára

Az interneten szabadon nem elérhető kötelező szakirodalom PDF formátumban.

### 3.3.5. Azoknak az eszközöknek, segédanyagoknak és tananyagoknak a megnevezése, amelyeket az indítónak (szervezőnek) kell biztosítania a résztvevő számára

Számítógép, projektor, működő WIFI, irodai szoftvercsomag, többféle webböngésző, JAVA, Flash, demonstrációs célú okostelefon és a csoportmunkához legalább csoportonként egy tablet, flipchart, modellgyurma, tellúrium, domborzati modellek, homokasztal.

### 3.3.6. Azoknak az eszközöknek a megnevezése, amelyeket a résztvevők biztosítanak

Papír és tollak.

## 4. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI KÖTELEZETTSÉGEK ÉS TEVÉKENYSÉGEK

A következő a 4.1. pontban foglaltakat a program alapítója a Kérelem űrlap hivatalos aláírásával tudomásul veszi, és kötelezettséget vállal azok betartására. (Ezzel a ponttal kapcsolatosan a program alapítójának nincs kitöltési tennivalója.)

### 4.1. Az alábbi információkat kötelező rendszeresen gyűjteni a résztvevőktől:

- a program résztvevőinek a program tartalmával kapcsolatos véleményéről (megvalósította-e a célokat, megfelelt-e az elvárásoknak);
- mennyire voltak újszerűek a képzésen megismertek;
- milyen volt a továbbképzés gyakorlati hasznosságának megítélése;
- mennyire voltak megfelelőek az alkalmazott oktatási módszerek;
- teljesíthetők voltak-e a továbbképzésen támasztott követelmények;
- megfelelő volt-e az ismeretek ellenőrzésének módja;
- hogyan ítélték meg a résztvevők az oktatók, gyakorlatvezetők munkáját, szaktudását;
- megfelelőek voltak-e a tárgyi feltételek (általános feltételek, eszközök, segédletek, kötelező irodalom);
- megfelelő volt-e a továbbképzés szervezettsége.

☒ Tudomásul vettem



**4.2. Milyen eszközöket és eljárásokat használjon a program indítója (szervezője) a továbbképzésről szóló visszajelzések gyűjtésében?**

A résztvevők a tanfolyam zárásakor egy papíralapú, elégedettséget vizsgáló kérdőívet kapnak, amelyet a helyszínen töltenek ki. A továbbképzés zárásakor egyéni és csoportos szóbeli konzultáció az előadókkal, csoportos szóbeli konzultáció a résztvevőkkel, a szervezők reflektív összefoglaló értékelése írásban.

**4.3. Milyen formában és milyen gyakorisággal tájékoztassa az indító (szervező) az alapítót a begyűjtött információkról?**

Az indító minden tanfolyam megszervezése után írásban és szóbeli konzultáció formájában tájékoztatja az alapítót a résztvevői és az előadói véleménykérő kérdőíves vizsgálat eredményéről, az előadók és a szervezők reflexióiról, a jövőre vonatkozó javaslatairól.

**4.4. Milyen eljárást követ az alapító, amikor a programot folyamatosan javítja, módosítja a továbbképzés résztvevőinek, oktatóinak és indítóinak (szervezőinek) visszajelzései alapján?**

Minden tanfolyam után felülvizsgálja és ha szükséges (az akkreditáció által megengedett keretek között) módosítja a tanfolyam tematikáját, a foglalkozások megszervezését, az előadók felkérését.

**4.5. Egyéb feltételek, amelyek biztosítják a továbbképzés egyenletes minőségét és a minőség javítását**

A tanfolyamra érvényes az ELTE minőségfejlesztési szabályzata:

<http://minoseg.elte.hu/szabalyzat>

## **5. A PROGRAM TARTALMÁNAK RÖVID ISMERTETÉSE**

A földrajztanításban – csakúgy mint a közoktatás egészében – **paradigmaváltás** zajlik, amely a korábbiakban soha nem tapasztalt mértékben kívánja meg az iskolai tudásszerzésről alkotott elképzelések, „bevált” módszerek eredménytelenségével való szembenézést és szakítást. A mindenki számára fontos természettudományos műveltség megszerzése, illetve a jól képzett szakember-utánpótlás biztosítása megkívánja a tanulók aktív részvételét a tanítási-tanulási folyamatban. Mivel a továbbképzés elsődlegesen arra irányul, hogy a szaktanárok eredményesen és a tanulók által is elfogadható megközelítésben tanítsák a földrajzot, valamint lépést tartsanak a földtudományok és a pedagógia tudományok fejlődésével, a szaktudományos és a szakmódszertani tartalmak azonos arányban kapnak helyet benne. A továbbképzés időkerete nem ad lehetőséget a témák részletes kifejtésére, de lehetővé teszi a szemléleti váltás, az újfajta tanítás-tanulásfelfogás érzékeltetését, illetve azoknak a forrásoknak, elérhető szakanyagoknak a megismertetését, amelyek segítségével a tanárok maguk fejleszthetik tanári kompetenciáikat.

A szaktudományos tartalmak a földrajztanításnak azokkal a tartalmi egységeivel foglalkoznak, amelyek az érvényben lévő közoktatási tantervek (Nemzeti alaptanterv-2012 és kerettantervek-2012) sarkalatos tartalmi pontjai, és amelyekben tantervi szinten szemléletváltás következett be az elmúlt években, de a tanítás hagyományai és a taneszközök nem adnak elegendő támogatást a korszerű megközelítésű tanításukhoz (pl. fenntarthatóság, érték- és eredetvédelem, természeti veszélyhelyzetek). Így a hagyományos témákkal nem foglalkozik, még abban az esetben sem, ha az adott szaktudományokban voltak változások (mert azok már ha kisebb lépésekben is, de beszivárogtak a tanítási gyakorlatba).

Viszont sor kerül azokra, amelyeket gyakran hibás nézőpontból vagy idejétmúlt, téves ismeretrendszerben tanítanak (pl. éghajlatváltozások, vízgazdálkodás a Kárpát-medencében, migráció).

A szak módszertani blokk célrendszere, és ebből adódóan a tematikája is szerteágazó. Részben azokkal a pedagógiai és szak módszertani irányzatokkal ismertet meg, amelyek a legújabb tantervekből következnek, de nem épültek be a földrajztanári eszköztárba, nem alakult ki a tanításuk kultúrája azért, mert nem vagy csak részben történt meg az értelmezésük (pl. kutatásalapú tanulás). Részben azokat a módszereket mutatja be, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a földrajztanár lépést tartson a tanulók tanulásának és szokásrendszerének változásával, így olyan módszerekkel dolgozzon, amelyek a tanulók számára is elfogadhatóak, ezáltal szívesen válnak a földrajzi tudásszerzés részeseivé (pl. prezentációs technikák, a földrajztanulás tanítása). Ugyanakkor áttekintést ad az elmúlt időszak azon lényegi változásairól, amelyek új szemléletet, fogalomhasználatot kívánnak (pl. az érettségi követelményrendszer módosítása, a társ szaktudományok tartalmi változásai).

Dátum: Budapest, 2015. október 30.

---

**A programalapító cégszerű aláírása**

P. H.